

Sygn. akt III S 80/15

POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Leszek Dąbek

Sędziowie SO Lucyna Morys – Magiera

SR (del.) Roman Troll (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 2015 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym sprawy

ze skargi P. K.

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Zabrzu

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie wszczętej z powództwa P. K. o zapłatę prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Zabrzu pod sygn. akt VIII Nc 3695/14

postanawia:

1. stwierdzić, że w sprawie prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Zabrzu pod sygn. akt VIII Nc 3695/14 nastąpiła przewlekłość postępowania;
2. przyznać od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zabrzu na rzecz skarżącego P. K. kwotę 2 000 zł (dwa tysiące złotych);
3. oddalić skargę w pozostałym zakresie,
4. zasądzić od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zabrzu na rzecz skarżącego P. K. kwotę 137 zł (sto trzydzieści siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
5. zwrócić skarżącemu P. K. uiszczoną opłatę sądową od skargi w kwocie 100 zł (sto złotych).

SSR (del.) Roman Troll SSO Leszek Dąbek SSO Lucyna Morys – Magiera

Sygn. akt III S 80/15

UZASADNIENIE

Skarżący P. K. dnia 25 marca 2015 roku złożył skargę na naruszenie praw strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki wnosząc:

- a. o stwierdzenie, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w Zabrzu w sprawie o sygn. akt VIII C 2659/13 nastąpiła przewlekłość,
- b. o wydanie Sądowi Rejonowemu w Zabrzu zaleceń do podjęcia w wyznaczonym terminie odpowiednich czynności,
- c. o przyznanie na jego rzecz kwoty 2 000 zł
- d. oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, że w 31 sierpnia 2013 roku złożył pozew o zapłatę, a sprawa do chwili obecnej nie została rozpoznana.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Rejonowego w Zabrzu, zgłaszając swój udział w sprawie, wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej, albowiem sędzia referent w okresie od czerwca 2014 roku do chwili obecnej przez niewielką ilość dni był obecny w pracy z uwagi na usprawiedliwione nieobecności związane z chorobą. Dlatego też – jego zdaniem – czynności w sprawie były podejmowane bez zbędnej zwłoki uwzględniając absencję chorobową sędziego i zmianę sędziego referenta wynikającą z przyczyn niezależnych od sądu, a ocena czy postępowanie trwa dłużej niż to konieczne musi uwzględniać realia funkcjonowania sądów i charakter podejmowanych przez nich czynności. Wskazał także na trudności kadrowe Sądu Rejonowego w Zabrzu.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Sprawa została wszczęta pozwem złożonym dnia 31 sierpnia 2013 roku do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie, który 21 listopada 2013 roku stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zabrzu. Do Sądu Rejonowego w Zabrzu akta wpłynęły 20 grudnia 2013 roku i wówczas sprawa została zadekretowana pod sygnaturą VIII C 2659/13, a powoda wezwano usunięcia braków formalnych pozwu oraz jego uzupełnienia poprzez złożenie wyszczególnionych w nim dokumentów jako dowody. Wezwanie to zostało przekazane na adres w G., ale powód nie odebrał wezwania, a powtórne awizo złożono 28 stycznia 2014 roku. Dnia 19 lutego 2014 roku Sąd Rejonowy umorzył postępowanie, odpis tego postanowienia przesłano powodowi na adres w G. i odebrał je 10 kwietnia 2014 roku, a następnie złożył zażalenie i wskazał swój adres dla doręczeń w K.. Na ten ostatni adres został wezwany usunięcia braków pozwu. Dnia 10 czerwca 2014 roku powód usunął braki pozwu.

Dnia 23 czerwca 2014 roku akta przedłożono sędziemu referentowi z dokumentami złożonymi przez powoda celem przeprowadzenia postępowania w trybie art. 395 § 2 k.p.c. Dnia 13 sierpnia 2014 roku uwzględniono zażalenie powoda i uchylono postanowienie o umorzeniu postępowania, a sprawę zarządzono wówczas wpisać do repertorium „Nc” celem wydania nakazu zapłaty. Dnia 26 sierpnia 2014 roku sprawie nadano sygnaturę akt VIII Nc 3695/14. Postanowienie z dnia 13 sierpnia 2014 roku doręczono powodowi na adres w G., a wykonano to 6 października 2014 roku, przy czym przesyłka nie została odebrana, a drugie awizo złożono 17 października 2014 roku, zaś akta dnia 20 listopada 2014 roku przedstawiono sędziemu referentowi.

Dnia 10 kwietnia 2015 roku wydany został nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. W aktach brak pełnomocnictwa powoda dla adwokat M. P., mimo to zarządzono jej doręczyć odpis nakazu zapłaty, a doręczenie nastąpiło 16 kwietnia 2015 roku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty (...), uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Przewlekłość postępowania to brak czynności zmierzających do rozstrzygnięcia, zachodzący dłużej niż jest to konieczne do rozważenia sprawy bądź zgromadzenia dowodów, chodzi zatem o to, by czynności zmierzające do wydania orzeczenia kończącego zabierały odpowiednią ilość czasu, czyli odbywały się bez zbędnej zwłoki (por. art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki). Zbędną zwłoką nie jest przy tym każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności, dlatego

przewlekłość postępowania zachodzi wówczas, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy. [Por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2013 r. KSP 3/13, LEX nr 1318217, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013 r. sygn. akt II S 33/12, Lex 1246709; por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 listopada 2010 r. sygn. akt II S 28/10 - KZS 2010/11/50, LEX nr 783363].

W rozpoznawanej sprawie doszło do przewlekłości postępowania, którą należy liczyć od przełomu sierpnia i września 2014 roku, wówczas bowiem było już wydane postanowienia uchylające postanowienie o umorzeniu postępowania, sprawę wpisano także do repertorium „Nc”, postanowienia z 13 sierpnia 2013 roku co prawda jeszcze nie doręczono, ale nic nie stało na przeszkodzie, aby akta przedstawić niezwłocznie sędziemu referentowi celem wydania nakazu zapłaty, a następnie tenże nakaz doręczyć wraz z postanowieniem z 13 sierpnia 2014 roku powodowi, ewentualnie jego pełnomocnikowi w przypadku dysponowania pełnomocnictwem. Okres przewlekłości wynosi więc około 7 miesięcy, albowiem nakaz zapłaty wydano w pierwszej dekadzie kwietnia 2015 roku, natomiast samo postępowanie trwa już prawie 2 lata, a sprawa na tym etapie nie jest skomplikowana.

Należy także podkreślić, że strona ma prawo wynikające z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr (...) oraz uzupełnionej Protokołem nr (...) (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284 ze zm.) do rzetelnego przeprowadzenia procesu, z tym prawem jest związane także to, aby nie doszło do przewlekłości postępowania. Jeżeli sprawa od dnia wpływu pozwu trwa prawie 2 lata, a nie jest skomplikowana, gdyż wymagała wydania nakazu zapłaty, to zasadnie strona zarzuca przewlekłość postępowania. W takim przypadku nie ma znaczenia to, czy w Sądzie Rejonowym w Zabrzu są trudności kadrowe, albowiem strona nie może odpowiadać za niewłaściwe rozmieszczenie kadr sądowych, natomiast ma prawo do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki. W sprawie doszło zaś do przewlekłości, gdyż można było przeprowadzić czynności sprawniej tak, aby nakaz zapłaty był wydany szybciej. Tym bardziej, że już w połowie sierpnia 2014 roku sędzia referent stwierdził, że są podstawy do wydania nakazu zapłaty. Dlatego też brak merytorycznych czynności w sprawie od przełomu sierpnia i września 2014 roku nie jest niczym usprawiedliwiony.

Z powyższych względów doszło do przewlekłości postępowania, natomiast kwota 2 000 zł żądana od Skarbu Państwa przez skarżącego jest minimalną przewidzianą przez przepisy. Ponadto wydanie przez Sąd Rejonowy po wpływie skargi nakazu zapłaty spowodowało, że nie ma obecnie potrzeby kierowania specjalnych zaleceń odnośnie biegu sprawy.

Mając powyższe na uwadze w oparciu:

- a. o art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki należało orzec jak w pkt. 1 sentencji, gdyż w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, której łączny okres wynosi 7 miesięcy, a sprawa trwa już prawie 2 lata,
- b. o art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki należało orzec jak w pkt. 2 sentencji zasądzając na rzecz skarżącego żadaną minimalną sumę,
- c. o art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki należało orzec jak w pkt. 3 sentencji, albowiem 10 kwietnia 2015 roku wydano nakaz zapłaty, który został doręczony i nie ma obecnie potrzeby kierowania zaleceń odnośnie biegu sprawy,
- d. o art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w związku z art. 98 § 1 i 3 kpc, § 18 ust.3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej

pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 461) należało orzec jak w pkt. 4 sentencji, gdyż skarżący jest reprezentowany przez adwokata oraz biorąc pod uwagę wynagrodzenie jednego pełnomocnika (120 zł) i opłatę od pełnomocnictwa (17 zł), albowiem w aktach sprawy VIII Nc 3695/14 brak jest pełnomocnictwa dla adwokata,

e. o art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki należało orzec jak w pkt. 5 sentencji, albowiem skargę uwzględniono w części.

SSR (del.) Roman Troll SSO Leszek Dąbek SSO Lucyna Morys – Magiera